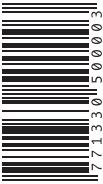

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
0 1 7 0 9

9 771330500003

RAZGOVOR |

PUKOVNIK AZIZULLAH RAUFI

ZAPOVJEDNIK 3. BOJNE 1. BRIGADE 209.
SHAHEEN KORPUSA

GOMBR

OKLOPNA BOJNA

VOJNA TEHNIKA
TEŠKA KATEGORIJA
U GRADOVIMA

PROTUMINSKI DIVIZIJUN FLOTILE HRM-a

PROTUMINSKI RONITELJI
za sigurnost našeg podmorja

NORFOLK

SURADNJA S DUPINIMA I MORSKIM LAVOVIMA

Američka ratna mornarica u proučavanje morskih sisavaca ulaže najveća sredstva na svijetu. U proteklih pet godina, na nadzor i obuku dupina i morskih lavova potrošeno je 100 milijuna dolara! Ta ulaganja Amerikanici smatraju vrlo opravdanima: vjestine tih životinja štite mornaricu, a zauzvrat mornarica štiti njih. Naprimjer, posljednjih godina je identificirano 11 virusa koji ih napadaju, a zanimljivo je da su rezultati tih istraživanja korisni i za razvoj liječenja ljudskih bolesti poput dijabetesa. Mnogo se polaze i na istraživanje zvukova koje proizvode mornarička plovila, a koji smetaju životinja i dezorientiraju ih. Naravno, životinje imaju i zadatce te su i one svojevrsni pripadnici mornarice: dupine uvježbavaju da nalaze mine, a morske lavove da označavaju i ponekad izvlače objekte iz morskih dubina.

U.S. NAVY

KABUL

WILSONOVA SREĆNA KACIGA

Vojnik britanske teritorijalne obrane Leon Willy Wilson može se nazvati pravim srećkovićem. Taj vojnik, pripadnik 2. bojne regimente Mercian, našao se 10. travnja u Afganistanu u sukobu s talibanim. Bio je na krovu jedne zgrade u selu Khowshal Kalay u pokrajini Helmand i pucao prema neprijatelju iz strojnica. U djeliću sekunde doletio je metak kalibra 7.62 i pogodio ga u kacigu probivši je. No, sretni Wilson prošao je bez ikakvih ozljeda: metak je prošao i ostavio ga neozlijedeđenog. Naravno, ostao je u šoku i nitko nije znao je li ranjen ili ne. Za sat vremena Britanac se ček vratio na isti krov i uzeo svoju kacigu, koja mu je sada svojevrsni talisman.

MOD UK

PRAG

KUPOVINA ZRAKOPLOVA

Praški radio je 20. travnja objavio da je češka vlada odlučila kupiti četiri dvomotorna zrakoplova tipa Casa-295M. Riječ je o transportnim letjelicama španjolske proizvodnje, a cijena je 168 milijuna dolara. Česi očekuju da će u punu operativnu uporabu ući za dvije godine i zamijeniti aktualne Antonove An-26. Casa je sve popularniji transportni zrakoplov zbog praktičnosti i prilagodljivosti, te ima niz stranih naručitelja.

WASHINGTON

ZRAKOPLOVNI BOLID

Utrke bolidova Indycar u Sjedinjenim Državama popularnije su od Formule 1, pa su se propagandisti Američkog ratnog zrakoplovstva odlučili za zanimljiv potez. Bolid momčadi Luczo Dragon Racing u ovogodišnju je sezonu Indycara ušao ukrašen bojama, znakovima i natpisima zrakoplovstva. U toj "odori" je i debitirao 19. travnja na utrci održanoj u kalifornijskom Long Beachu. I to nije sve, u bojama zračnih snaga osvanuo je i popratni trkački materijal: kombinezoni, majice, kape, oprema u boksu... Inače, u Long Beachu vozač mornaričkog bolida Raphael Matos zauzeo je solidno osmo mjesto. Možda će USAF-ove označke pomoći i da uskoro poleti prema najvišim pozicijama...?

USAF

RAZGOVOR
pukovnik
Azizullah Raufi

4

S hrvatskim OMLT-om bili smo kao jedan tim

Iskustva što ih imam s Hrvatima vrlo su pozitivna. Sve što je moja bojna radila, uključujući i mene, radila je zajedno s hrvatskim OMLT-om kao jedan tim. Mentorji koji rade po svojim razinama i specijalnostima vrlo su profesionalni i uvijek su bili uz afganistanske dočasnike i časnike, kojima su nesobično prenosili svoja znanja i iskustva...

Jedna od bitnih odlika Oklopne bojne jest izrazita fleksibilnost njezinih pripadnika. Oni se mogu brzo prilagođavati svim situacijama, a to je moguće ponajprije zbog iskusnog i kvalitetnog kadra. U Oklopnoj bojni na najbolji su način spojili iskustvo starijih i mladost i entuzijazam novih pripadnika, što je, pokazalo se mnogo puta, najbolje jamstvo za uspjeh...

8

Protuminski ronitelji za sigurnost našeg podmora

Protuminski diviziju zadužen je za realizaciju jednog od šest ciljeva NATO snaga koje je ulaskom Hrvatske u Savez preuzeala Hrvatska ratna mornarica, a koji se odnosi na sposobnost mornaričkog protuminskog djelovanja pri čišćenju luka

12

GOMBR

OKLOPNA BOJNA

MORH I OSRH

- 6 NOVOSTI IZ MORH-a I OSRH-a
Sastanak s NATO-ovim Odborom za obrambeno planiranje
- 7 ZASJEDANJE ODBORA ZA MIROVNE OPERACIJE UN-a
U tijeku 18 mirovnih operacija
- 11 NOVOSTI IZ OSRH-a
Hrvatskim AN-32B do Afganistana
- 15 NOVOSTI IZ MORH-a
Izložba "Kanada u Afganistanu"

VOJNA TEHNIKA

- 16 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE
- 20 REGIONALNA STABILNOST
Piratstvo ispred obala Somalije
- 23 ZRAKOPLOVSTVO
Pod nadzorom "velikog brata" (I. dio)
- 24 MORNARICA
Opremanje mornaričkih desantnih snaga (II. dio)
- 25 VOJNA POVIJEST
Suhoj Su-17

MAGAZIN

- 26 PODLISTAK
Kongo 1960/1965.
- 28 DOMOVINSKI RAT
Sa sjednice Predsjedništva SFRJ - 14. ožujka 1991. (III. dio)
- 29 DUHOVNOST
Sumnjivi Toma
- 30 INFORMATOR
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA
Top zvan Jura

Napisao i snimio Zoran HEMETEK

Pukovnik Raufi
s hrvatskim mentorom,
pukovnikom Damirom
Glavačevićem

Iskustva što ih imam s Hrvatima vrlo su pozitivna.

Sve što je moja bojna radila, uključujući i mene, radila je zajedno s hrvatskim OMLT-om kao jedan tim. Mentor koji rade po svojim razinama i specijalnostima vrlo su profesionalni i uvijek su bili uz afganistske dočasnike i časnike, kojima su nesebično prenosili svoja znanja i iskustva...

S HRVATSKIM OMLT-om bili smo

U Afganistanu se nalaze pripadnici 6. HRV OMLT tima, čija je zadaća obuka, uvježbavanje i mentoriranje postrojbi afganistanske nacionalne vojske. Hrvatski vojnici već su mnogo puta dosad prepoznati kao vrsni profesionalci i hvaljeni, kako od pripadnika drugih vojski s kojima rade tako i od pripadnika afganistanske vojske. Upravo je ovaj razgovor bila iznimna prilika da čujemo kako zapovjednik 3. bojne 1. brigade 209. Shaheen (čit. Šahin) korpusa, pukovnik Azizullah Raufi, ocjenjuje suradnju s hrvatskim vojnicima, i to izravno na terenu.

Kakva su vaša iskustva s hrvatskim OMLT-om?

Iskustva što ih imam s Hrvatima vrlo su pozitivna. Sve što je moja bojna radila, uključujući i mene, radila je zajedno s hrvatskim OMLT-om kao jedan tim. Kad govorim sve što smo radili mislim na izobrazbu od najniže razine pa do razine stožera bojne, na planiranja, na zadaće izvan kampa, gdje smo uvijek bili rame uz rame, ali isto tako želim napomenuti da su Hrvati bili tu i kada se bavilo sportom, pa čak i u opuštenim, neformalnim trenucima. Mentor koji rade po svojim razinama i specijalnostima vrlo su profesionalni

i uvijek su bili uz afganistske dočasnike i časnike, kojima su nesobično prenosili svoja znanja i iskustva.

Imate li osobno iskustvo koje biste istaknuli?

Da, imam, a to je konferencija zapovjednika bojni 209. Shaheen korpusa, gdje je moja bojna prozvana najboljom bojnom, a moj briefing prema nadređenom zapovjedniku ocijenjen najboljim. Sve to zasluga je mojih hrvatskih mentorova, koji su mi zaista pomogli i pokazali kako se odrađuje takav briefing i kako dostići standarde kojima ANA (afganistska nacionalna vojska) teži. Moj hrvatski mentor bio je sa mnom cijelo vrijeme konferencije, ali i prije toga proveli smo mnogo dana zajedno kako bismo podignuli moje znanje na zavidnu razinu. Nakon konferencije prilazili su mi drugi časnici i čestitali na izvrsno održanom poslu. Još jednom bih napomenuo da su i ostali mentorovi po svim razinama obučavanja bili uvijek uz nas bez obzira na vrstu zadaće i vrlo sam zadovoljan njihovim radom te zahvalan za sve što su nas naučili.

Što osjećate sada kad znate da hrvatski OMLT napušta mentoriranje vaše bojne?

Zaista sam sretan što sam radio s hrvatskim OMLT timom i zato vas sad kada odlazite, budući da ne mogu utjecati na tu odluku, nerado puštam. Da je ikako u mojoj moći, rado bih da ostanete s nama. No, to je odluka nadređenog zapovjedništva i ja je moram poštovati. Želim još reći da je meni i mojim časnicima žao što odlazite preuzeti novu

U Afganistanu imamo tri skupine. S jedne je strane ANA s koalicijским snagama, s druge strane su protivničke pobunjeničke snage, a u sredini je civilno stanovništvo Afganistana. Prvo što moramo napraviti jest odvojiti to civilno stanovništvo od protivnika, pobunjenika, a tek onda se možemo boriti protiv njih, što je za nas vrlo zahtjevna i dugotrajna zadaća. Nadalje, treba proučavati sve što se tiče zasjeda i reakcija na zasjedu, jer pobunjenici u Afganistanu ratuju najčešće iz zasjeda. Vrlo važna tema, koju nikako ne smijemo izostaviti jest MDMP (military decision making process) i CPX (command post exercise) kako bismo, prije provedbe, zadaće što bolje i učinkovitije isplanirali.

Kakvo je vaše mišljenje o Hrvatima kao narodu, koliko ste nas dosad uspjeli upoznati?

U Hrvatima sam našao određene sličnosti s Afganistancima. Naime, osim nekih riječi koje imaju isto značenje kod vas i kod nas, vi ste kao i mi, a to sam naučio od svojih mentorova, dosta tradicionalni. Hrvati su uvijek i u svakom pogledu poštivali našu tradiciju, našu vjeru i naše običaje, i zbog toga vas izuzetno cijenimo. U godinu i pol dana, koliko radim s Hrvatskim OMLT-om, doživio sam i video samo pozitivne stvari, kako u radu tako i u ponašanju, a jednaka su iskustva imali i moji prethodnici.

Nadam se da ćete jednog dana posjetiti Hrvatsku i imati prilike vidjeti sve ono o čemu ste slušali od vaših mentorova.

Ja sam, naravno, vrlo zainteresiran posjetiti Hrvatsku. Čak su mi neki mentorovi rekli da će me pozvati ako to bude u njihovojo moći i tome se nadam. Želim na kraju još jednom zahvaliti svim hrvatskim OMLT timovima na predanom radu s afganistskom nacionalnom vojskom i zaista se nadam da ću jednog dana ponovo sresti sve svoje mentore i prijatelje, ali tada u Hrvatskoj. ■

Hrvati su uvijek i u svakom pogledu poštivali našu tradiciju, našu vjeru i naše običaje, i zbog toga vas izuzetno cijenimo. U godinu i pol dana, koliko radim s Hrvatskim OMLT-om, doživio sam i video samo pozitivne stvari, kako u radu tako i u ponašanju, a jednaka su iskustva imali i moji prethodnici.

Zaista sam sretan što sam radio s hrvatskim OMLT timom i zato vas sada, kada odlazite, budući da ne mogu utjecati na tu odluku, nerado puštam. Da je ikako u mojoj moći, rado bih da ostanete s nama. Žao nam je što odlazite preuzeti novu bojnu i zauvijek će nam ostati u sjećanju rad s hrvatskim OMLT-om

Snimio Tomislav BRANDT

Posjet zamjenika načelnika britanskog Obrambenog stožera

Zamjenici načelnika Glavnog stožera OSRH general-pukovnik Slavko Barić i kontraadmiral Zdenko Simić primili su 22. travnja u službeni posjet zamjenika načelnika Obrambenog stožera Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, general-pukovnika Petera Walla.

Tijekom susreta razgovaralo se o dalnjem razvijanju potencijala strateškog partnerstva, posebice kroz obuku i izobrazbu, s naglaskom na obuci za operativnu spremnost u misijama. Bilo je riječi i o vojno-vojnoj suradnji u misiji ESDP-a "Atlanta", u kojoj je Velika Britanija vodeća nacija, o sudjelovanju u misiji ISAF i mogućnostima suradnje na obuci zračnih snaga ANA-e.

Na kraju susreta razmijenjeni su službeni darovi.

OJI

Snimio Tomislav BRANDT

Sastanak s NATO-ovim Odborom za obrambeno planiranje

Tijekom dvodnevnog posjeta Glavnom zapovjedništvu NATO-a u Bruxellesu, izaslanstvo MORH-a predvođeno državnim tajnikom Pjerom Šimunovićem sudjelovalo je 20. travnja u tom gradu na sastanku NATO-ova Odbora za obrambeno planiranje. Uz državnog tajnika u izaslanstvu su i vojni predstavnik pri NATO-u general-bojnik Drago Lovrić, načelnik Uprave za planiranje brigadni general Dragutin Repinc i načelnik Službe za NATO i Partnerstvo za mir kapetan bojnog broda Robert Hranj.

Sudjelujući prvi put na sastanku kao punopravna članica NATO-a, Hrvatska se, uključila u proces obrambenog planiranja NATO-a. Na sastanku se raspravljalo o

obrambenim i vojnim planovima Hrvatske, o razvoju, reformi i transformaciji Oružanih snaga, o sudjelovanju RH u operacijama te planovima modernizacije. Hrvatska je prepoznata i pohvaljena kao aktivna i odgovorna sudionica operacija NATO-a. Također, joj je odano priznanje za dosadašnje napore i rezultate u reformi obrambenog sustava i Oružanih snaga. Plnovi transformacije i daljnog razvoja Oružanih snaga RH ocijenjeni su kao realni i utemeljeni.

Izaslanstvo MORH-a, tijekom posjeta NATO-u, sudjelovalo je i na svečanosti podizanja zastave Republike Hrvatske u Zapovjedništvu JFC (Joint Forces Command) u Brunssumu (Nizozemska).

OJI

Odlazak pripadnika 2. CROCON-a u misiju MINURCAT

Petnaest pripadnika 2. CROCON-a odlazi ovaj tjedan u mirovnu misiju UN-a u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT), gdje će zamijeniti dosadašnji kontingenat od 15 pripadnika Bojne za specijalna djelovanja. Uz pripadnike Bojne za specijalna djelovanja, u misiji se nalaze i dva časnika raspoređena u Zapovjedništvu misije. Ukupno u misiji MINURCAT ima 17 pripadnika OSRH-a.

Rezolucijom Vijeća sigurnosti br. 1834 od 24. listopada 2008. odobren je razmještaj UN-ove komponente, koja je zamijenila misiju EUFOR Tchad/CAR, čiji je mandat završio 15. ožujka 2009. godine. Vijeće sigurnosti UN-a usvojilo je 14. siječnja 2009. rezoluciju br. 1861, kojom je produljen mandat UN mirovnoj misiji

MINURCAT za godinu dana (do 15. ožujka 2010.).

U skladu s Odlukom Hrvatskog sabora od 15. srpnja 2008. i Sporazumom između RH i EU, Republika Hrvatska se uključila u tadašnju operaciju EUFOR Tchad/RCA početkom listopada 2008. upućivanjem izvidničkog tima od 15 pripadnika BSD-a. Također, u prosincu 2008. Hrvatski sabor donio je odluku o upućivanju do tri pripadnika Oružanih snaga RH u misiju MINURCAT. Jedan časnik Oružanih snaga RH započeo je 24. siječnja 2009. jednogodišnji mandat u području misije, a početkom ožujka 2009. u područje misije otputovao je i drugi pripadnik Oružanih snaga RH te su oba raspoređena u Zapovjedništvu misije.

OJI

Napisala i snimila Nevenka KOVAČ

Trenutačno je u tijeku 18 mirovnih operacija, u kojima je približno raspoređeno 112 000 mirovnog osoblja te je prisutan raskorak između mogućnosti i zahtjeva, kako po broju i vrsti osoblja potrebnih sposobnosti tako i po zračnim sposobnostima koje bi omogućile mirovnom osoblju uspjeh u provedbi zadaća...

U tijeku 18 mirovnih operacija

Redovito godišnje zasjedanje Posebnog odbora za mirovne operacije UN-a (Special Committee on Peacekeeping Operation, C-34) završeno je u New Yorku potkraj ožujka 2009. Predstavnici Republike Hrvatske aktivno prate rad toga značajnog UN-ova tijela, zaduženog za ukupnu problematiku mirovnih operacija, te posljednjih godina nastoje osigurati kontinuiranu zastupljenost predstavnika Ministarstva obrane, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i Ministarstva unutarnjih poslova tijekom zasjedanja Odbora.

U uvodnom izlaganju, podtajnik UN-a za mirovne operacije Alain le Roy istaknuo je da će 2009. biti kritična godina za UN i njegove članice, jer je potrebno pronaći praktične načine putem kojih će misije u tijeku dobiti punu potporu svih članica te moći dati odgovore na sustavne izazove koji bi mogli otežati planove za buduće raspoređivanje mirovnih misija. Podtajnik UN-a naznačio je kako su nakon desetljeća neprekidnog rasta, mirovne operacije UN-a postale žrtvom vlastitog uspjeha. Očito je da je ova svjetska organizacija preopterećena. Trenutačno je u tijeku 18 mirovnih operacija, u kojima je približno raspoređeno 112 000 mirovnog osoblja te je prisutan raskorak između mogućnosti i zahtjeva, kako po broju i vrsti osoblja potrebnih sposobnosti tako i po zračnim sposobnostima koje bi omogućile mirovnom osoblju uspjeh u provedbi zadaća. U izlaganju Alaina le Roya istaknuto je da se mirovne operacije nerijetko odvijaju u neprijateljskom okružju, s vrlo kompleksnim mandatima, te se često ne mogu osigurati svi potrebeni resursi. Ipak, uz navedene izazove, istaknuo je da su u Sijera Leoneu, Istočnom Timoru, Liberiji, na Haitiju i Kosovu mirovni napor doveli do "zatvaranja poglavlja sukoba i otvaranja poglavlja razvoja" te osigurali temeljna sigurnosna jamstva i dali odgovore na krizu.

O problemima preopterećenosti govorila je i podtajnica UN-a za terensku potporu, Susana Malcorra, koja se osvrnula na teškoće s kojima se susreće u pojedinim mirovnim operacijama, uključujući Darfur i Čad, gdje je vrlo teško osigurati lanac opskrbe. Založila se za razvijanje kapaciteta lokalne ekonomije te za osiguranje usluga od lokalnih i regionalnih ugovarača.

Nakon izlaganja predstavnika država članica UN-a i opće rasprave, zaključno je usvojen nacrt izvješća koji sadrži preporuke o vodećim načelima, definicijama i provedbi mandata UN-ovih mirovnih misija, pitanjima suradnje s državama davateljicama mirovnog osoblja i potrebi poboljšanja sigurnosti te stabilnijih financijskih i regionalnih aranžmana.

U završnom izvješću Posebnog odbora za mirovne operacije zaključuje se da stalni porast mirovnih aktivnosti diljem svijeta zahtijeva poboljšanje sposobnosti za prosudbu kriznih situacija, učinkovito planiranje i upravljanje misijama te brze i učinkovite odgovore u skladu s mandatima Vijeća sigurnosti.

Iskazana je zabrinutost zbog razmještaja postrojbi na području odgovornosti širem od njihovih mogućnosti, čime se ne samo ugrožava sigurnost postrojbi nego se dovodi u pitanje i njihovo djelovanje, stega, zapovijedanje i nadzor. Za mirovno osoblje zatraženo je da njihovo obavljanje zadaća bude u skladu s usvojenim konceptima operacije i dogovorenim aranžmanima. Glede zaštite civila, konstatirano je da država domaćin snosi primarnu odgovornost, ali kako bi se učinkovito djelovalo na tom planu potrebna je integracija napora na svim razinama.

Na ovogodišnjem zasjedanju Hrvatska se svrstala uz govor Europske unije, a osim aktivnog sudjelovanja u raspravi njezini su predstavnici imali prilike biti na izvoru važnih informacija i razmijeniti mišljenja s predstavnicima drugih država davateljica mirovnog osoblja. ■

PROTUMINSKI DIVIZIJUN FLOTILE HRM-a

Marija ALVIR, snimili Tino MRČELIĆ i Tomislav BRANDT

Protuminski divizijun zadužen je za realizaciju jednog od šest ciljeva NATO snaga koje je ulaskom Hrvatske u Savez preuzela Hrvatska ratna mornarica, a koji se odnosi na sposobnost mornaričkog protuminskog djelovanja pri čišćenju luka

Protuminski divizijun dio je Flotile Hrvatske ratne mornarice, koja u svom sastavu ima i Divizijun za površinska djelovanja te Divizijun za potporu, kao i Odred rezidencijalnih brodova. U sastavu Protuminskog divizijuna je lovac mina LM-51 Korčula, kojim zapovijeda poručnik fregate Ivo Muslin, i motorna roniteljska barkasa MRB-83, čiji je zapovjednik stožerni narednik Pavle Kaloci, te Vod protuminskih ronitelja, na čelu kojega je poručnik bojnog broda Damir Poklepović. Njihov rad koordinira Zapovjedništvo, kojemu je na čelu kapetan fregate Dževad Kajan, zamjenik zapovjednika je poručnik fregate Nenad Sikirica, a prvi dočasnik i jedan od ronitelja stožerni narednik Nikola Belas. U razgovoru sa zapovjednikom i njegovim zamjenikom saznali smo koje su im najvažnije zadaće i kako ih provode.

U potpori NATO-u

Ključna namjena te postrojbe jest protuminsko djelovanje protiv standardnih i improviziranih minsko-eksplozivnih sredstava u lukama i na njihovim prilazima te u uskim prolazima i kanalima. Njihova je zadaća, dakle, protuminsko pretraživanje luke i prilaza luci, što obavljaju protuminski ronitelji, zatim nadzor plovnih ruta na prilazu luci uporabom pramčanog i tegljenog sonara, te osiguranje protuminskih djelovanja.

Ujedno su zaduženi za realizaciju jednog od šest ciljeva NATO snaga (nekadašnji Partnerski ciljevi), koje je ulaskom Hrvatske u Sjevernoatlantski savez preuzeo HRM, a koji se odnosi na sposobnost mornaričkog protuminskog djelovanja pri čišćenju luka. Drugim riječima, moraju biti sposobni za otkrivanje, lociranje, klasifikaciju i identifikaciju te brzo uklanjanje morskih eksplozivnih sredstava i improviziranih eksplozivnih naprava u lukama i pličinama (do 10 m) bez stvaranja popratnih šteta i sa sposobnošću pokrivanja do 2 km² u

Ključna namjena postrojbe jest protuminsko djelovanje protiv standardnih i improviziranih minsko-eksplozivnih sredstava u lukama i na njihovim prilazima te u uskim prolazima i kanalima. Njihova je zadaća, dakle, protuminsko pretraživanje luke i prilaza luci, što obavljaju protuminski ronitelji, zatim nadzor plovnih ruta na prilazu luci uporabom pramčanog i tegljenog sonara, te osiguranje protuminskih djelovanja

niskoj rezoluciji svaka 24 sata ili, alternativno, njihova sigurnog premještanja iz područja luke. U sklopu ostvarivanja tog cilja u siječnju ove godine trojica protuminskih ronitelja obučavali su se u Francuskoj za servisere aparata za ronjenje DC-55, a s jednakim je aparatom (uz 60-postotnu mješavinu, Nitrox) tijekom ožujka i travnja održano i ispitno ronjenje. Otkad su uspostavili suradnju s francuskim stručnim timom za protuminsku borbu, ALFAN-om iz Bresta, u Protuminskom diviziju planiraju konkretnе aktivnosti koje će se odvijati tijekom ove godine, a u planu su i radni posjeti protuminskoj postrojbi Kraljevine Danske te jednakoj takvoj američkoj postrojbi na Siciliji, koji bi se trebali realizirati već u svibnju.

SKI RONITELJI st našeg podmorja

Lovac mina LM-51 Korčula malji je protuminski brod čija je namjena otkrivanje, lociranje i identificiranje na dnu ležećih i sidrenih nekontaktnih mina, te njihovo obilježavanje pomoći tegljenog sonara, razminiranje sidrenih mina pomoći tegljene mehaničke minolovke, uništavanje isplivalih i plutajućih mina pomoći PZ topa 20 mm te snimanje i zapis minskih polja i općeg stanja morskog dna. Među važnijim zadaćama koje je posada broda uspješno odradila jest otkrivanje, identificiranje i vađenje srušenog i potonulog aviona tipa Piper u akvatoriju Dugog Otoka u kolovozu prošle godine te identificiranje srušenog USS aviona B17G tipa Flying fortress iz II. svjetskog rata u akvatoriju južno od otoka Visa u studenom 2008.

Motorna roniteljska barkasa MRB-83 služi za potporu protuminskim roniteljima tijekom obavljanja njihovih zadaća, kao i ostalim dijelovima Flotile. Na njoj ronitelji borave u stankama, pune aparate zrakom i opskrblijuju gorivom gumene brodice Leader 599, a tu je i medicinsko osiguranje te barokomora

Sami svoji učitelji

Kada spominjemo roniteljske aparate DC-55, valja napomenuti da je riječ o vrhunskoj i skupocijenoj, dakle iznimno vrijednoj opremi. Ronitelji Protuminskog divizijuna, koji u svojoj postrojbi imaju sedamnaest takvih aparata, redovito se uvježбавaju s njima, i to samostalno, čemu smo i sami svjedočili prilikom posjeta njihovoј postrojbi. "Imali smo više ponuda od zemalja s kojima imamo vrlo dobru suradnju za obuku u rukovanju tim aparatom, no s obzirom na recesiju, na koju ni mi nismo imuni, odlučili smo sami provesti obuku, budući da su već za kupnju opreme izdvojena pozamašna sredstva", rekao je zapovjednik Protuminskog divizijuna Dževad Kajan, a s njim se slaže i zapovjednik Flotile HRM-a kapetan bojnog broda Marin Sto-

šić, koji je zaključio: "Tom odlukom se uštedjelo, a obučili smo protuminske ronitelje te uveli u uporabu vrlo skupu i sofisticiranu roniteljsku amagnetnu opremu."

Obuka na aparatima provedena je s pripadnicima Voda protuminskih ronitelja koji imaju višegodišnje iskustvo u roniteljstvu, kako u Domovinskom ratu tako i poslije. Prema riječima zapovjednika Kajana, ostvarili su izvrsnu suradnju sa Zavodom pomorske medicine na čelu s brigadirom Nadanom Petrijem. U prvom tjednu tečaja provedena je izobrazba iz podvodne medicine, a u sljedeća dva uslijedila je praktična obuka, uz potporu djelatnika Zavoda u punjenju i analizi mješavina za DC-55 te u održavanju stalne pripravnosti barokomore. Tečaj za taj roniteljski aparat planiraju provesti i u suradnji s Hrvatskom olimpijskom akademijom, koja bi potom trebala izdati potvrđnice o sposobljenosti za voditelja ronjenja.

U planu je i nabavka podvodnog vozila te zračno prenosivih gumenih brodica i tegljenih sonara za brodice, a sve u svrhu uspješne realizacije zadanog cilja NATO snaga. U početnoj fazi ta bi se zadaća provodila u našem priobalnom području te u lukama Rijeka, Split i Ploče, a nakon toga u suradnji s ostalim članicama NATO-a i na Mediteranu. ■

Zapovjednik Protuminskog divizijuna,
kapetan fregate
Dževad Kajan

Hrvatskim AN-32B do Afganistana

Osim posjeta pripadnicima hrvatskog vojnog kontingenta u Kabulu, djelatnici HRZ-a i PZO-a provode provjeru dostignutih sposobnosti strateškog prijevoza i potpore našim snagama na području Afganistana. Na putu za Afganistan planiran je odmor posade i noćenje u zračnoj luci Incirlik u Turskoj. Povratak u domovinu planiran je 25. travnja istom rutom.

Nakon dolaska u Afganistan, izaslanstvo OSRH planira preletjeti iz Mazar-e-Sharifa u Kabul, gdje će posjetiti Zapovjedništvo 13. CROCON-a.

Tim letom se provjerava letačka sposobnost transportnog aviona AN-32B i provodi uvježbavanje dviju posada, koje će u slučaju potrebe biti pripravne odletjeti u Afganistan i obaviti potrebnu zadaću.

J. STIPIĆ

Izaslanstvo OSRH na čelu sa zapovjednikom HRZ i PZO, brigadnim generalom Vladom Bagarićem, poletjelo je 20. travnja transportnim zrakoplovom AN-32B s vojnog dijela Zračne luke Zagreb na područje NATO

vođene operacije ISAF u Afganistanu. S generalom Bagarićem u izaslanstvu OSRH otputovali su brigadni general Slaven Zdilar, brigadni general Nikola Škunc, dvije posade zrakoplova i pet putnika.

Snimio J. STIPIĆ

TEČAJ za stožerno osoblje više razine

U Obučnom središtu za međunarodne vojne operacije, u vojarni "Vitez Damir Martić" Rakitju, održan je od 6. do 24. travnja Tečaj za stožerno osoblje više razine.

Svrha tog tečaja, koji se provodi jednom godišnje, jest upoznavanje i priprema stožernog osoblja viših razina iz OSRH-a i oružanih snaga partnerskih država za više stožerne dužnosti u međunarodnim vojnim operacijama. Tijekom tri tjedna polaznici tečaja upoznavali su NATO/PzM i UN stožerne procedure kako bi se osposobili za rad u multinacionalnim zapovjedništvima združenih namjenski organiziranih snaga pod vodstvom NATO-a te u zapovjedništvima nacionalnih kontingenata, kao i za vojne savjetnike odnosno mentore više razine. Tečaj je također namijenjen djelatnicima MORH-a te drugih ministarstava i civilnih institucija RH, kao i zemalja partnera, uključenih u planiranje i provedbu međunarodnih vojnih operacija u NATO okruženju, pa je prilagođen vojnoj i civilnoj komponenti. Polaznicima pruža uvid u stožernu organizaciju i procedure na višim razinama u operacijama pod vodstvom NATO-a, napose u međunarodnim vojnim operacijama, te im omogućava stjecanje osnovnih znanja potrebnih za rad u zapovjedništvima i stožerima NATO-a.

Na tečaju je sudjelovalo 22 polaznika, od kojih 11 pripadnika OSRH-a te po dvoje djelatnika MORH-a i MUP-a, kao i

Snimila M. ALVIR

Predavanje je polaznicima tečaja održao i danski VJZ pukovnik Soren Knudsen

sedmero stranih časnika i dočasnika – trojica iz Makedonije te po jedan iz Austrije, Albanije, Bosne i Hercegovine te Srbije. U razgovoru s nama oni su izrazili zadovoljstvo organizacijom i provedbom tečaja, uvjereni da će im koristiti u budućem radu u međunarodnom vojnom okruženju pod okriljem NATO-a, što je kao krajnji cilj istaknuo i voditelj tečaja bojnik Ognjen Romac. Za strane polaznike u slobodno vrijeme organizirani su izleti na Plitvice i Trakoščan te razgledavanje Zagreba.

M. ALVIR

oklopna bo

o j n a

Jedna od bitnih odlika Oklopne bojne jest izrazita fleksibilnost njezinih pripadnika. Oni se mogu brzo prilagođavati svim situacijama, a to je moguće ponajprije zbog iskusnog i kvalitetnog kadra. U Oklopnoj bojni na najbolji su način spojili iskustvo starijih i mladost i entuzijazam novih pripadnika, što je, pokazalo se mnogo puta, najbolje jamstvo za uspjeh...

Jedna od najznačajnijih manevarskih postrojbi GOMBR-a jest Oklopna bojna. Ona je smještena na vojnom poligonu Gašinci, a nastala je od oklopne bojne 3. GOMBR-a u čijem su pak sastavu bile oklopne postrojbe 3. i 5. gardijske brigade. Tako, iako nije deklarirani sljednik nijedne ratne postrojbe, Oklopna bojna svoje korijene ipak vuče iz elitnih postrojbi Hrvatske vojske. O tome najbolje svjedoči podatak da gotovo 70 posto djetalnika Oklopne bojne ima ratno iskustvo, a više od 15 posto u Bojnu ih je ušlo u posljednjih pet godina. Riječ je o mladim ljudima, za koje pukovnik Anto Andrijanović, zapovjednik Oklopne bojne, ističe da su upravo oni budućnost Hrvatske vojske.

Vrijedno je također napomenuti da gotovo svi njezini pripadnici ispunjavaju propisane standarde civilnog i vojnog školovanja. Više o Oklopnoj bojni govorio nam je njezin zapovjednik pukovnik Anto Andrijanović, koji je cijeli staž u Hrvatskoj vojsci, u kojoj je od 1991., proveo u "oklopu". Od samog početka bio je na tenkovima, što i ne začuđuje jer je prije Domovinskog rata radio u "Đuri Đakoviću" i to na proizvodnji i testiranju tenka M-84, za kojega ističe da spada u kategoriju najsuvremenijih svjetskih tenkova te više nego pohvalno ocjenjuje njegovu planiranu modernizaciju. U svom sastavu Oklopna bojna ima dvije tenkovske te po jednu mehaniziranu, zapovjednu i logističku satniju. Ova postrojba GOMBR-a, osim tenkovima M-84, naoružana je i s BVP m-80A, kojima je osnovna namjena

U svom sastavu Oklopna bojna ima dvije tenkovske te po jednu mehaniziranu, zapovjednu i logističku satniju. Ova postrojba GOMBR-a, osim tenkovima M 84 naoružana je i s BVP m-80A, kojima je osnovna namjena prijevoz mehaniziranog pješaštva i potpora tenkovskim postrojbama, a imaju između ostalog i specijalna vozila za izvlačenje i popravak oklopnih vozila, velik broj motornih vozila za opskrbu postrojbe potrebnim sredstvima... Ustroj oklopnu bojnu čini samostalnom, i to kako u borbenim djelovanjima tako i u mirnodopskom razdoblju

Zapovjednik Oklopne bojne,
pukovnik Anto Andrijanić

Iako Oklopna bojna kao postrojba u cjelini ne sudjeluje u međunarodnim operacijama, njezini pripadnici kao pojedinci redovito sudjeluju u misiji ISAF.

Trenutačno ih je u Afganistanu dvadeset troje, a očekuju i slanje u misiju UNDOF na Golanskoj visoravni

prijevoz mehaniziranog pješaštva i potpora tenkovskim postrojbama, a ima i specijalna vozila za izvlačenje i popravak oklopnih vozila, velik broj motornih vozila za opskrbu postrojbe potrebnim sredstvima... Ustroj ovu postrojbu GOMBR-a čini samostalnom, i to kako u borbenim djelovanjima tako i u mirnodopskom razdoblju. S obzirom na njezin sastav, vatrenu moć i manevarske sposobnosti, postrojba je namijenjena za neposredna borbena djelovanja, a njezina bitna zadaća u miru jest obuka.

Pukovnik Andrijanić zadovoljan je ustrojem Bojne, za koji ističe da je izrazito funkcionalan. "Imamo vatrenu moć za borbena djelovanja, a vrlo dobro možemo funkcionirati u miru, što nam omogućava Mehanizirana satnija. Ona, naime, ima veće brojno stanje od tenkovskih satnija, i to pogotovo veće brojno stanje vojnika, tako da možemo obavljati i druge, a ne samo obučne aktivnosti, kao što je, primjerice, pružanje potpore drugim postrojbama koje provode obuku na vojnem poligonu Gašinci."

Obuku koju provode podižu na sve višu razinu. Tako su, primjerice, prošle godine završili obučni ciklus s posadnom razinom obuke, a kad je o ovoj godini riječ glavni obučni događaj jesu vodna bojna gađanja, koja će provesti na vojnem poligonu "Eugen Kvaternik" - Slunj.

Bojna je aktivna i u civilno-vojnoj suradnji, i to ponajprije u pružanju potpore inženjerijskim postrojbama u građevinskim radovima na cijelom prostoru RH te u pp sezoni.

Smještaj na vojnem poligonu Gašinci pruža joj brojne prednosti kad je riječ o provođenju obuke. Tako uz redovite obučne aktivnosti, ističe pukovnik Andrijanić, mogu provoditi i neplanske aktivnosti, a sve radi što bolje obuke pripadnika. Bojna gađanja provode na vojnem poligonu Slunj, a u obuci se koriste iskustvima iz Domovinskog rata te iskustvima djetatnika oklopne specijalnosti. Iako Oklopna bojna kao postrojba u cjelini ne sudjeluje u međunarodnim operacijama, njezini pripadnici kao pojedinci redovito sudjeluju u misiji ISAF. Trenutačno ih je u Afganistanu dvadeset troje, a očekuju i slanje u misiju UNDOF na Golanskoj visoravni. Suradnja s ostalim postrojbama Hrvatske vojske ističe zapovjednik Oklopne bojne, vrlo je intenzivna. Pružanje potpore drugim postrojbama Oružanih snaga u provođenju njihovih obučnih aktivnosti na vojnem poligonu Gašinci, kao i provođenje zajedničkih taktičkih vježbi oklopno-mehaniziranih postrojbi, samo su neki od oblika te suradnje. Aktivno su sudjelovali i u provođenju specijalističke obuke vojnika koji su primani u djelatnu vojnu službu. Pukovnik Andrijanić ističe kako je jedna od bitnih odlika Oklopne bojne i izrazita fleksibilnost njezinih pripadnika. Oni se mogu brzo prilagođavati svim situacijama, a to je moguće ponajprije zbog iskusnog i kvalitetnog kadra. U Oklopnoj bojni su, zaključuje njezin zapovjednik, na najbolji način spojili iskustvo starijih i mlađih i entuzijazam novih pripadnika, što je pokazalo se mnogo puta, najbolje jamstvo za uspjeh. ■

Izložba "KANADA U AFGANISTANU"

U Galeriji MORH-a "Zvonimir" otvorena je 14. travnja izložba "Kanada u Afganistanu" u organizaciji Veleposlanstva Kanade, na kojoj je predstavljeno pedesetak fotografija, raspoređenih u dvije cjeline. Prva, pod nazivom "Kanada u Afganistanu", prikazuje sudjelovanje kanadskih vojnika u misiji ISAF, te pomoć koju je kanadска Vlada pružila stanovništvu Afganistana. Druga cjelina, fotografkinje Lane Šlezić, nazvana je "Ostavljeni" i sastoji se od 30-ak fotografija na kojima autorica prikazuje svoje viđenje Afganistana tijekom dvogodišnjeg boravka, s naglaskom na društvenom položaju žene u toj nama dalekoj i ratom uništenoj zemlji, njihovom teškom životu i društvenim promjenama kojima svjedoče. Za ovaj ciklus fotografija autorica Šlezić dobila je 2007. nagradu za humanitarnu fotografiju Luis Valtuena, a iste godine objavila ih je i u svojoj prvoj knjizi, Forsaken (Ostavljeni), koju je je časopis American Photo Magazine proglašio najboljom fotomonografijom u 2007.

Snimio T.BRANDT

Obraćajući se nazočnim gostima na otvorenju izložbe, kanadski veleposlanik Thomas Marr zahvalio je Ministarstvu obrane na ustupljenom prostoru Galerije za postav izložbe, kao i autorici na vrijednim fotografijama, te iskazao zadovoljstvo uspješnom suradnjom između Republike Hrvatske i Kanade. Državni tajnik Ministarstva kulture Zoran Šikić također je naglasio važnost izuzetno dobre suradnje dviju država na području kulture, čemu ide u prilog i ova iznimno zanimljiva izložba. Izložbu je otvorio državni tajnik u MORH-u Pjer Šimunović, koji je u svom govoru ponajprije zahvalio Kanadi i njezinim dužnosnicima na potpori što su je pružali Hrvatskoj na njezinu putu da postane članicom NATO saveza, te istaknuo da, osim suradnje na području kulture, danas dvije države surađuju i u NATO-u u očuvanju mira i sigurnosti u svijetu.

OJI

REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO OBRANE Uprava za ljudske resurse

u suradnji s učilištima raspisuje **NATJEČAJ**

za stipendiranje studenata od prve godine preddiplomskih studija, u statusu kadeta, za stjecanje akademskog naziva prvostupnika, od akademske godine

2009/2010. na:

SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1. Fakultet elektrotehnike i računarstva

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

2. Fakultet strojarstva i brodogradnje

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

3. Prirodoslovno-matematički fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

4. Kineziološki fakultet

- preddiplomski sveučilišni studij
kineziologije

5. Fakultet prometnih znanosti

- studij aeronautike-vojni piloti

6. Ekonomski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

7. Filozofski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

8. Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

II. TEHNIČKOM VELEUČILIŠTU U ZAGREBU

- svi preddiplomski stručni studiji

III. SVEUČILIŠTU U SPLITU

1. Pomorski fakultet

- smjer Pomorska nautika
- smjer Brodostrojarstvo

2. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

- preddiplomski sveučilišni studiji:
- Elektrotehnika i informacijska tehnologija
- Strojarstvo
- Računarstvo
- Industrijsko inženjerstvo

- preddiplomski stručni studiji:

- Elektrotehnika
- Strojarstvo
- Računarstvo

3. Građevinsko-arkitektonski fakultet

- svi preddiplomski stručni studiji

Uvjeti koje kandidat/kandidatkinja mora ispunjavati:

- isključivo državljanstvo Republike Hrvatske;
- rođen(a) 1989. godine ili kasnije;
- upisana 1. godina redovitog studija (u srpnju ili rujnu 2009.) bez plaćanja ili uz plaćanje;
- ispunjavanje propisanih kriterija za kadeta temeljem psihologiskog ispitivanja i zdravstvenih pregleda;
- zadovoljavanje sigurnosnih kriterija.

Rok za podnošenje prijava jest 30.

travnja 2009. Prijave se podnose

uredima za obranu u kojima se kandidati nalaze u evidenciji vojnih obveznika, odnosno po mjestu prebivališta za žene.

Kandidati trebaju dostaviti:

- zamolbu sa životopisom, adresom i brojem telefona;
- presliku domovnice, rodnog lista i svjedodžbe četvrtog razreda srednje škole ili uvjerenje o njegovu pohadanju;
- uvjerenje o nekažnjavanju ne starije od 6 mjeseci;
- potvrdu o upisanom 1. semestru na fakultetu navedenom u natječaju (dostavljaju se nakon upisa na fakultet u srpnju ili rujnu 2009.).

Potrebne **preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog bilježnika.** Nakon završenog odabira kandidata, dokumenti se ne vraćaju kandidatima koji nisu ispunili sve potrebne uvjete natječaja. Originalni dokumenti bit će traženi samo od kandidata koji uđu u konačni odabir.

Tijekom školovanja kadetima je osigurana:

- mjeseca stipendija u iznosu od 800,00 kn do 1.600,00 kn (ovisno o godini studija);
- smještaj, hrana i prijevoz;
- obvezatna literatura;
- po završenom školovanju posao u OSRH.

Informacije u svezi s natječajem mogu se dobiti u uredima za obranu ili na internet stranici www.morh.hr.

SIMCLAIRS

Nastojeći što bolje iskoristiti potencijal bespilotnih letjelica kao zrakoplovnih platformi, vodeće zrakoplovne tvrtke u svijetu sve više pozornosti pridaju razvoju i integriranju različitih paketa senzorske opreme na bespilotne letjelice. Tako proteklih godina taj tip letjelica postaje sve zanimljiviji za nošenje raznih tipova radara. Primjerice, General Atomics je razvio radar AN/APY-8 Lynx kojim je opremio letjelice MQ-1/9 Predator, Thales je razvio I-Master kojim je opremio britanske letjelice

Hermes Mk450 Watchkeeper, dok je Boeing razvio jedan od najmanjih radara, NanoSAR kojim je opremio ScanEagle.

Novi projekt u tom smjeru jest SIMCLAIRS program (Studies for Integrated Multifunction Compact Lightweight Airborne Radars & Systems), koji je pokrenula Europska obrambena agencija (European Defence Agency - EDA) s nakanom da europsku obrambenu industriju održi konkurentnom i na tom polju zrakoplovnih istraživanja i razvoja. Potkraj ožujka EDA je sklopila ugovor

s Francuskom, Ujedinjenim Kraljevstvom i Švedskom, vrijedan 21 milijun eura za razvoj nove generacije radarskog sustava koji bi bio prikladan za uporabu na malim i srednjim

taktičkim bespilotnim letjelicama. Prema očekivanjima EDA-e, SIMCLAIRS program trebao bi prve rezultate dati za četiri godine.

I. SKENDEROVIC

PROŠIRENJE KLASE KEDAH

Malezijska je vlada odobrila nabavu šest novih odobalnih patrolnih brodova klase Kedah (MEKO 1000 RMN), koje će činiti drugu seriju tih plovila za potrebe malezijske Kraljevske ratne mornarice. Gradnja prvog patrolnog broda započet će u domaćem brodogradilištu Boustead Naval Shipyard odmah po dovršetku gradnje posljednjeg broda iz prve serije.

Iako postoje znatna kašnjenja programa gradnje plovila na domaćim navozima, u skladu s planovima primopredaja trećeg broda, KD Perak očekuje se ovih tjedana, kada bi istodobno trebao biti porinut i šesti a time i posljednji brod, KD Selangor u ovoj seriji patrolaca. Prema posljednjim najavama, peti brod KD Kelantan ući će u aktivnu službu malezijske mornarice početkom 2010. za kada je izražena želja ulaska i šestog, već spomenutog odobalnog patrolnog broda.

M. PTIĆ GRŽELJ

Na ovogodišnjem sajmu urarstva u Baselu Casio je predstavio novi sat iz obitelji G-Shock. Riječ je o satu oznake GW-2500, a prvi je iz nove pilotske serije satova. Konstruiran je da podnese teške uvjete koji vladaju u pilotskoj kabini. Brojčanik je načinjen da bude čitljiv i u najtežim uvjetima. Podloga brojčanika je crna, a kazaljke i brojke

G-SHOCK ZA PILOTE

6 i 12 imaju luminiscentni premaz za bolju vidljivost. GW-2500 ima analogni sat s dva LCD zaslona na kojima se prikazuju dodatni podaci: 29 vremenskih zona, štoperica, tajmer, alarm, kalendar programiran do 2099., stanje baterije. Inače, sat pokreće energija iz akumulatora koji se puni preko solarnog panela na brojčaniku. Tu tehnologiju u Casiju zovu Tough Solar. Za točno se vrijeme brine prijamnik kalibracijskog radiosignala. Sat je vodonepropustan do pritiska od 20 bara. Potpuno napunjen akumulator ima energije za 20 mjeseci rada u štedljivom modu.

M. PETROVIĆ

PATRIOT KAO DIO ARSENALA ORLOVA?

Američki proizvođač zrakoplovne tehnike Lockheed Martin nedavno je američkom ministarstvu obrane predstavio svoj plan prilagodbe PZO projektila MIM-104 Patriot (PAC-3). Takva "nova" inačica Patriota bila bi lansirana iz zraka odnosno njome bi se opremali borbeni avioni F-15C Eagle. Takav prijedlog Lockheed Martina je u biti odgovor na projekt koji je tijekom 2007. pokrenula američka obrambena agencija MDA (Missile Defense Agency) u svrhu preinaka PAC-3 za lansiranje iz zraka i prestanje balističkih projektila. Lockheed Martin je svoj program prilagodbe i integriranja PAC-3 nazvao ALHTK (air-launched hit-to-kill) program.

U odnosu na "zemaljsku" inačicu PAC-3, "zračna" inačica se vrlo malo razlikuje, i to se ponajviše odnosi na programsku potporu PAC-3 sustava s obzirom na to da bi bio lansiran s borbenog aviona, a ne sa zemlje. Lockheed Martin predlaže prilagodbu podyjesnih spremnika za gorivo na F-15 koji bi služili kao tzv. kanistar za PAC-3 projektil, koji bi bio smješten u unutrašnjosti. Razlog takvom prijedlogu rješenja jest osjetno veća duljina PAC-3 projektila (5,2 m) u odnosu na primjerice Raytheonov proturadarski projektil AGM-88 koji je dugačak 4,1 m, stoga se podtrupno nošenje PAC-3 projektila smatra najprikladnijim. U Lockheed Martinu smatraju da bi u sljedećim fazama razvoja i integriranja PAC-3 mogao biti nošen i na avionima poput F-22 i P-8A Poseidon.

I. SKENDEROVIC

KINA RAZVIJA NOSAČ ZRAKOPLOVA

Postoje jasne naznake da bi NR Kina ubrzo mogla započeti izgradnju svog prvog nosača zrakoplova. Prema državnoj novinskoj agenciji Xinhua, glasno-govornik kineskog ministarstva obrane izjavio je u prosincu prošle godine da se u zemlji ozbiljno razmatraju važna pitanja i s tim u vezi donošenje odluke treba li nastaviti sa sljedećom fazom programa nakon projektiranja. Visokopozicionirani kineski vojni dužnosnik izjavio je da Kina želi imati nosač zrakoplova, što je simbol veličanja vojne sile.

Kako navodi novinska agencija Sina, 23. ožujka kineski je ministar obrane Liang Guanglie objavio i potvrdio vijest o gradnji domaćeg nosača zrakoplova koji bi trebao ući u operativnu službu kineske mornarice do 2020.

Navedeno je u skladu s iznimnim tempom kojim se razvija kineska ratna mornarica od 2000. godine od kada je vlada izgradila najmanje 60 ratnih brodova, a flota od oko 860 plovila uključuje i 60 podmornica.

M. PTIĆ GRŽELJ

EMBRAER KC-390

U sklopu međunarodnog sajma vojne industrije LAAD (Latin America Aero and Defence), koji je od 14. do 17. travnja održan u brazilskom Rio de Janeirou, ugledni brazilski proizvodač zrakoplovne tehnike potpisao je ugovor s brazilskim ministarstvom obrane za dovršetak razvoja i isporuku novog srednjeg taktičkog aviona Embraer KC-390. Avioni bi bili isporučeni za potrebe brazilskog ratnog zrakoplovstva. Kako i sama oznaka tipa aviona sugerira, dodatna važna uloga KC-390 će biti njegova funkcija zračnog tankera, a uz to KC-390 će se moći koristiti i za ME-

DEVAC (Medical Evacuation) zadaće.

Brazilska tvrtka svjetskoj javnosti je u proljeće 2007. prvi put predstavila svoj rad na konceptu novog srednjeg taktičkog transportnog aviona s mlaznim motorima, koji se temelji na postojećem civilnom putničkom avionu E-190, tada s oznakom Embraer C-390. U odnosu na E-190, temeljne razlike koje će odlikovati KC-390 su da će to biti visokokrilni avion s T repom i rampom u stražnjem dijelu aviona. Maksimalni dolet trebao bi mu biti oko 5900 km, dok bi mu maksimalna nosivost korisnog tereta trebala biti 19 tona. Tvrta Embraer

ne skriva svoju ambiciju da KC-390 ponudi i svjetskom tržištu, kao konkurent transportnim avionima C-130 Hercules, uz orientacijsku jediničnu cijenu od oko 50 milijuna američkih dolara. Na temelju

početne narudžbe, brazilskom ratnom zrakoplovstvu bit će isporučeno 23 aviona KC-390, koji bi u operativnu uporabu trebali početi ulaziti tijekom 2015. godine.

I. SKENDEROVIC

Sigurnost ima budućnost

Kad se radi o složenim sustavnim rješenjima za oružane zračne snage, pravi smo partner za Vas. Našim klijentima pružamo podršku privoklašnom kvalitetom i inovativnim tehnologijama. U potpunosti razumijemo Vaše zahtjeve i Vaše okružje te mislimo i djelujemo u Vašim dimenzijama.

EADS Defence & Security – Networking the Future

DCNS GRADI BRAZILSKE PODMORNICE

Brazil planira izgraditi četiri konvencionalne i jednu (prvu brazilsku) nuklearnu podmornicu. Slijedom francusko-brazilskog sporazuma u realizaciju toga plana uključen je i francuski vojno-brodograđevni konzorcij DCNS. U suradnji s brazilskim timovima DCNS će izraditi projekt nuklearne podmornice koja će se temeljiti na podmornici tipa Scorpene a prilagođene obrani 8500 km duge brazilske obale. Projekt će uključivati kombinaciju naprednih tehnologija i inovacija razvijenih za druge programe posebice na područjima hidrodinamike, akustične zamjetljivosti, automatizacije te borbenih sustava. Podmornice će graditi novoosnovana zajednička tvrtka (DCNS + Odebrecht) a ključnu tehnološki naprednu opremu izraditi će DCNS u vlastitim postrojenjima. Ulazak prve

podmornice u aktivnu službu brazilske mornarice očekuje se 2015.

Projektiranje i gradnja nuklearne podmornice bit će u ovlasti brazilske ratne mornarice pri čemu će DCNS pružati tehničku potporu, ali isključivo

u nenuklearnom dijelu. Također, DCNS će biti uključen u gradnju baze za potrebe brazilske ratne mornarice te brodogradilišta u Brazilu, u kojem bi trebalo biti izgrađeno svih pet podmornica.

M. PTIĆ GRŽELJ

Hrvoje BARBERIĆ

Prošle je godine u vodama Adenskog zaljeva odnosno u Indijskom oceanu blizu obale Somalije povećao se broj pljački i otmica brodova iza kojih stoje uglavnom somalski pirati. Bezvlađe koje u toj istočnoafričkoj zemlji vlada gotovo dva desetljeća prouzročilo je dosad mnoge probleme međunarodnoj zajednici

Piratstvo ispred obala Somalije

Protekle je godine u Adenskom zaljevu i priobalju Indijskog oceana ispred somalske obale drastično se povećao broj otmica trgovачkih brodova pod međunarodnom zastavom. Adenski zaljev je jedno od najprometnijih pomorskih područja na svijetu, jer kroz njega i obližnji Sueski kanal prolazi najbliža prometna veza Bliskog istoka s Europom i dalje. Piratstvo je tradicionalno jedna od najvećih prijetnji pomorcima i jedan od najstarijih oblika kršenja međunarodnog prava.

Naime, budući da je riječ o djelima koja su počinjena izvan nadzora izravnog državnog suvereniteta, nameće se pitanje jurisdikcije nad sankcioniranjem tih djela.

Najveći broj napada počinjen je pred

obalom Somalije, koja je gotovo dva desetljeća bez središnje vlasti, dok je nešto manji broj napada izvršen pred obalom Jemena, odnosno nešto južnije, ispred obale Tanzanije. Somalski su pirati opremljeni brzim čamcima te uglavnom naružani samo lakisim pješačkim oružjem, no i takvi su velika prijetnja za nenaoružane posade brodova, osobito lakoza-paljivih tankera. Zbog toga su mnoge brodarske kompanije već povukle svoje brodove s ruta kroz Adenski zaljev, što je zbog produljenja plovidbe povisilo cijenu transporta, ali i troškove osiguranja brodova. Po svom opsegu, piratske aktivnosti duž roga Afrike nadmašile su i dosad najaktivnije područje blizu

obala Indonezije i Malezije. Piratstvo u Adenskom zaljevu tek je posljednji u nizu problema koje je međunarodnoj zajednici u protekla dva desetljeća prouzročio raspad sustava središnje vlasti u Somaliji. Somalija se nalazi u dugoj krizi od izbjivanja građanskog rata 1982., a događaji su kulminirali 1991. svrgavanjem Siada Barrea s vlasti i kolapsom središnje vlasti. Nakon proširenja ranije osnovane UN-ove misije, u prosincu 1992. počela je međunarodna vojna intervencija u Somaliji koja je trebala sanirati humanitarnu situaciju u zemlji, ali je završila 1995. neuspjehom. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Foto: NATO

PJEŠAŠTVO U XXI. STOLJEĆU

Rat kakav poznajemo iz prošlosti još uvijek nije potpuno nestao s međunarodne scene (o tome najbolje svjedoči ne tako davni rusko-gruzijski sukob u južnoj Osetiji i Abhaziji, koji je imao sva obilježja sukoba dviju konvencionalno opremljenih, uvježbanih i vođenih oružanih snaga, pri čemu je do punog izražaja došla teška ratna tehnika, osobito borbeni zrakoplovi, raketni sustavi PZO, višecijevni bacачi raketa i oklopna borbena vozila).

Termini asimetrične prijetnje, asimetrični sukobi, asimetrično ratovanje i sl. u uporabi su praktično od kraja XX. i početka ovog stoljeća, no njihova koncepcija nije nova. Zapravo, stara je koliko i sama povijest ratova i drugih oružanih sukoba, jer otkad postoje organizirani i vođeni oružani sukobi, vojskovođe su se trudili pronaći slabu točku protivniku, ili neki drugi način kako će ga pobijediti (npr. neizravnim pristupom, odnosno tzv. strategijom posrednog prilaženja, što je moglo uključivati nadmudrivanje glavnih snaga protivnika ili napad na njegovo stanovništvo). Dok su klasični, simetrični ratovi podrazumiјevali teritorijalna osvajanja i nasilne promjene granica izravno oružanom agresijom, današnji sukobi primarno su utemeljeni na strategiji

posrednog prilaženja, u kojoj teritorijalna osvajanja nisu cilj sam po sebi. Krajnji ciljevi ostvaruju se dinamikom globalnog nastupanja, koja se odvija na ekonomskom, tehnološkom, političkom, kulturološkom, psihološkom i informacijskom planu.

Slično postupanje provodit će i strana prisiljena na asimetričan sukob. U današnje vrijeme, osnovni je cilj slabije strane kroz asimetrični sukob stvoriti uvjerenje kod pripadnika protivničke strane (ali isto tako i u široj javnosti) da rješavanje sukoba nije moguće jednostranim nametnjem političke opcije nakon njihove vojne intervencije. Pri tome, strana koja provodi taktiku asimetričnog ratovanja obično želi iskoristiti činjenicu da je javnost u zapadnim demokracijama vrlo osjetljiva na gubitke vlastitih vojnika i građana (slika br. 3), ali isto tako i činjenicu da troškovi vodenja takvog rata stalno rastu, što rat duže traje. Dugotrajno stanje asimetričnog ratovanja može dovesti do znatnog pada potpore javnosti strani kojoj je nametnut te do pritiska na političke strukture za donošenje odluke o povlačenju snaga iz sukoba. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Suvremeni oblici sukoba u današnje vrijeme sve više poprimaju nove dimenzije i nove oblike realizacije, koji se prilično teško mogu definirati ratom u njegovu klasičnom poimanju, zbog čega se uvriježio termin asimetrični sukobi, odnosno asimetrične prijetnje

Uporaba oklopnih snaga u urbanim uvjetima zahtjevna je i puna neugodnih povijesnih iskustava. No, pravilno planiranje, moderna tehnologija i uvježbane posade mogu učiniti mnogo i u teškim uvjetima

TEŠKA KATEGORIJA U GRADOVIMA

Godine 2007. na Konferenciji o uporabi oklopa u modernom ratovanju, održanoj u Fort Knoxu u Kentuckyju, satnik David Centeno, pomoćnik menadžera proizvodnje na projektu TUSK (*Tank Urban Survival Kit*), izjavio je da "tenkovi nisu dizajnirani za obavljanje zadaća koje obavljaju u Iraku danas. Ako već stavite masivne tenkove u središte grada, morate dizajnirati nešto što će im omogućiti i da prežive u urbanom okruženju i obave zadaću za koju su namijenjeni". Američka je vojska pronašla rješenje ovog problema u sustavu TUSK, razvijenom u General Dynamicsu.

TUSK je modularni paket koji omogućuje korisniku instaliranje onih elemenata koje smatra da su najvažniji

s obzirom na prijetnju kojoj su izvrgnuti. U kolovozu 2006. GDLS su dobili ugovor vrijedan 45 milijuna dolara za proizvodnju 505 TUSK setova te dodatnih 59 milijuna dolara za proizvodnju ARAT-a. U prosincu iste godine dobili su još dodatnih 11 milijuna dolara za modifikaciju i poboljšanje sustava, uz mogućnost proširenja ugovora za još 60 milijuna dolara za proizvodnju dodatnih 250 protuminskih podvozja. Cilj programa je bio slanje 565 setova u Irak, kako bi svi tenkovi bili opremljeni sustavima TUSK do trećeg kvartala 2008. Planirani ritam opremanja traži minimalno izdvajanje tenkova iz operativnog djelovanja; prvi dan bi svaka postrojba opremila svoje tenkove u roku od 12 sati, a sljedeći

dan bi se provela obuka rukovanja novim sustavima. Dio TUSK paketa se također instalira na dio tenkova koji se trenutačno ne nalaze u Iraku, tako da je u travnju kopnena vojska naručila dodatnih 2832 LAGS-a.

Također, američki marinici planiraju montirati dijelove TUSK-a na sve svoje tenkove M1.

Australiska vojska nabavila je 59 bivših američkih tenkova M1A1 u sklopu projekta Land 709, kojim će se zamijeniti postojeći tenkovi Leopard 1. U drugoj fazi ovog projekta, vojska namjerava potrošiti između 150 i 200 milijuna australijskih dolara za modernizaciju tenkova M1 u standardu sličnom TUSK-u. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Pod nadzorom "velikog brata" (I. dio)

Nakon završetka Hladnog rata i promjene svjetskih geopolitičkih odnosa većina su borbenih zrakoplovstava prošla velike reorganizacije. Umjesto uporabe više specijaliziranih borbenih aviona, kao što su lovci-presretači i jurišnici, "u modu" su ušli višenamjenski borbeni avioni koji podjednako dobro (ili loše, ovisno o pogledu) obavljaju zamalo pa sve zadaće. Dapače, od tih se aviona očekuje da tijekom jednog borbenog leta obaraju protivničke zrakoplove, uništavaju ciljeve na površini mora i kopna, izviđaju i navode druge avione na ciljeve. Pritom ne bi bilo naodmet ako bi obavljali i zadaće električnog djelovanja. Osim toga kupci smatraju da je razumljivo da cijena takvih "svenamjenskih" borbenih aviona bude prihvatljiva, a to znači znatno manja od 138 milijuna dolara po primjerku, kao što je slučaj s američkim F-22A Raptorom. Doduše, za taj "sitniš" dobijete trenutačno najbolji borbeni avion na svijetu. Zbog toga ne čudi da su zanimanje za Raptora pokazali Australija, Izrael i Japan. Međutim, američko je ministarstvo obrane već nekoliko puta jasno dalo do

znanja da F-22 nije na prodaju te da potencijalni kupci mogu dobiti "samo" F-35 Lightning II. Problem je u tome što je Lightning umanjeni Raptor (što znači da ima i znatno manje borbene mogućnosti). Osim toga njegov se razvoj jako odužio, zbog čega je i upitno hoće li, kad (ako) uđe u serijsku proizvodnju, cijena biti manja od 85 milijuna dolara po primjerku. Manje zahtjevni (bogati) kupci za "samo" 55,2 milijuna dolara mogu dobiti F/A-18E/F Super Hornet, ili za nekih tridesetak milijuna F-16C Block 52 Fighting Falcon. Za otprilike istu cijenu može se dobiti i švedski JAS 39 Gripen. Nešto manje od sto milijuna dolara po avionu kupac će morati platiti za Eurofighter Typhoon II ili Dassault Rafale. Naravno, na tržištu su i ruski Su-27 (i njegove mnogobrojne izvedenice) te MiG-29. S obzirom na cijenu jasno je zašto kupci očekuju da će njihov novi borbeni avion izvršavati zadaće za koje bi još prije dvadesetak godina trebali barem tri različita aviona. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Unatoč visokoj cijeni, AEW&C avioni su postali obvezni dio arsenala svakog suvremenog ratnog zrakoplovstva

Unatoč razvoju zrakoplovne tehnologije, prijevoz stotina tona tereta i vojnika na velike udaljenosti u (relativno) kratko vrijeme i danas je najisplativije obaviti morem

OPREMANJE MORNARIČKIH DESANTNIH SNAGA (II. dio)

Koliko se zanimanje za obnovu i razvoj desantnih mornaričkih snaga u zadnjih desetak godina povećalo najbolje pokazuju brojni programi razvoja i gradnje velikih amfibijskih brodova koji se ujedno mogu rabiti i za prijevoz i opskrbu snaga. Jedan od tih primjera je nedavno porinuće najvećeg ratnog broda ikada izgrađenog u nekom španjolskom brodogradilištu. Porinuće je obavljeno 10. ožujka 2008. u brodogradilištu tvrtke Navantia, a brod je nazvan po kralju Juanu Carlosu I. Maksimalni deplasman Juana Carlosa I., iznosi 27 080 tona. Kako je već navedeno, njegova duljina preko svega iznosi 230,8 m, a širina 32 m. Maksimalni gaz pri punom opterećenju iznosi 7,2 m. Visina broda od kobilice do sletne palube iznosi 27,5 m. Poletno-

-sletna paluba ima dimenzije 202 x 32 m i na svojih 6464 m² korisne površine ima šest sletnih točaka za helikoptere. U skladu s trendovima u razvoju modernih amfibijskih brodova i Juan Carlos I je dobio veliku letnu palubu koja može primiti jurišnike s okomitim polijetanjem i slijetanjem AV-8B te transportne avione V-22. Naravno, uz njih s palube mogu djelovati i helikopteri kao što su NH90, CH-47 i AB-212. Čak četiri sletna krmena mjesta sposobna su za prihvrat teških helikoptera tipa CH-47 Chinook. Posljednje, šesto krmeno sletno helikoptersko mjesto osposobljeno je također za prijam i logističku potporu V-22 Osprey konvertoplana. Sletna paluba je opremljena s dva terrena dizala dovoljno velikog kapaciteta dizanja i dovoljno

prostrana da u hangar spuste helikopter CH-47 Chinook sa skupljenim elisama rotora. Pramčano teretno dizalo ugrađeno je ispred palubnog "otoka" na desnoj polovini sletne palube. Krmeno dizalo ugrađeno je centralno na kraju sletne palube. Osim teretnih dizala namijenjenih za prebacivanje letjelica i vozila sa sletne palube u potpalubni hangar odnosno u brodsku garažu (i obrnuto), na Juana Carlosa I., ugrađeno je još nekoliko dodatnih teretnih dizala. Jedno od njih, smješteno na desnoj strani ispred nadgrada (ispred teretnog lifta), namijenjeno je za transport standardnih 6-metarskih ISO kontejnera i vozila između palube i kargo prostora i ima nosivost od 16 tona. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

SUHOJ SU-17

Jedan od najvećih nedostataka lovca Su-7 (vidi Hrvatski vojnik br. 230) bila je duga staza polijetanja i slijetanja. Tako je dužina polijetanja za Su-7BM bila čak 1450 m. Kod inačice Su-7BKL pala je na 950 m, ali i to je bilo previše jer su duge poletno-sletne staze bile odlični ciljevi. Zbog toga je jedna od glavnih zadaća projektnog ureda Suhoj bila da na osnovi Su-7 napravi avion koji će imati znatno kraću stazu polijetanja i slijetanja. Pored toga trebalo je povećati i pokretljivost u zračnoj borbi. Naravno, jedno od privremenih rješenja bila je uporaba raketa za polijetanje i kočećih padobrana za slijetanje.

Tijekom šezdesetih godina XX. stoljeća zapadni su projektanti razmatrali tri načina skraćenja dužine polijetanja i slijetanja. Jedan je bio uporaba posebnih malih motora koji bi svojim potiskom pomagali podizanju aviona tijekom polijetanja. Druga mogućnost je bila vektorizacija (usmjeravanje) potiska za razvoj

aviona s kratkom stazom polijetanja ili čak okomitim polijetanjem i slijetanjem (vertical/short takeoff and landing – V/STOL). Treća je mogućnost bila ugradnja krila s promjenjivom geometrijom. Ova je mogućnost, osim smanjenja minimalne brzine polijetanja i slijetanja, donosila i povećanje pokretljivosti u letu. Suhoj je razmatrao sve ove mogućnosti. Tako je na osnovi Su-15 razvijen demonstrator tehnologija sa STOL odlikama označen kao T-58VD (NATO-ove oznake Flagon B). Opremili su ga s tri motora Kolosev RD36-35 smještena na sredini trupa i usmjereni skoro okomito prema dolje. Za razliku od "običnog" Su-15, T-58VD je dobio i krilo dvostrukе delte. Prvi je put poletio 6. lipnja 1966., a ispitivanja su završena nakon godinu dana. Zbog smanjenja unutarnjih spremnika za gorivo, povećanja mase i potrošnje, T-58VD je proglašen neperspektivnim. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Iako je nastao tek kao nadogradnja Su-7, Su-17 se pokazao odličnim lovcem-bombarderom, barem za sovjetske uvjete

Kongoanska vojska pod zapovijedanjem generala Mobutua u dva je navrata preuzeila vlast u zemlji: najprije 1960., a potom i vojnim udarom 1965. Nakon drugog vojnog udara Mobutu je vladao Kongom pune trideset i dvije godine prije nego što je odstupio s vlasti...

KONGO 1960/1965.

Potkraj pedesetih godina, belgijska kolonija Kongo bila je pod vlašću Bruxellesa. Belgija je trpjela snažan međunarodni pritisak da se povuče, no tek ju je francusko davanje neovisnosti svojim kolonijama trgnulo iz letargije. Belgijska je vlada shvatila da neće moći unedogled održavati svoje kolonijalno carstvo, no vrijeme koje je trebalo biti utrošeno na pripremanje procesa dekolonizacije bilo je nepovratno izgubljeno. Kongo se ipak našao među sedamnaest afričkih zemalja koje su 1960. dobjale neovisnost, zbog čega je ta godina prozvana „godinom Afrike“. Sporazumom je Belgija osigurala vojnu prisutnost u Kongu i nakon stjecanja neovisnosti, a njezini vojni časnici zapovijedali su vojno-policajskom formacijom *Force Publique*, koja je u svom sastavu imala 25 tisuća afričkih vojnika.

Na parlamentarnim izborima u prosincu 1959. većinu glasova dobio je pokret

MNC, kojemu je na čelu bio Patrice Lumumba. On je postao premijer, dok je desno orientiranom Josephu Kasavubuu pripala ceremonijalna dužnost predsjednika. No dva politički najmoćnija čovjeka Konga razilazila su se u pogledu političkog ustroja zemlje. Zbog belgijske politike prema lokalnom stanovništvu u trenutku stjecanja neovisnosti, Kongo je imao tek tridesetak osoba s visokom naobrazbom. Stoga je bilo nemoguće osnovati učinkovitu postkolonijalnu vlast, a prestankom belgijskog političkog patronata već su prvi dana u više dijelova zemlje izbili etnički i politički motivirani sukobi.

Prvi vojni udar

Na poticaj Lumumbinih pristaša, u srpnju 1960. u glavnom gradu Leopoldvilleu (danasa Kinshasa) pobunio se garnizon afričkih vojnika. Pobuna se proširila na ostale dijelove zemlje i prerasla u

val napada na stotinjak tisuća Europljana koji su živjeli u Kongu. Gubeći nadzor nad vlastitim oružanim snagama, nova vlast je potpuno izgubila kredibilitet u očima međunarodne javnosti. Lumumba se za pomoć obratio Ujedinjenim narodima, no njegov veći grijeh bilo je okretanje SSSR-u, zbog čega su u zemlju stigli prvi sovjetski savjetnici. Lumumba je smijenio zapovjednika *Force Publique*, generala Janssensa, i imenovao crne časnike Victora Lundulu i Josepha Mobutua. U isto vrijeme započeo je i proces raspada Konga: regionalna vlada Katange na čelu s Moiseom Čcombeom proglašila je neovisnost.

Kad je predsjednik Kasavubu smijenio premijera Lumumbu, ovaj je odbio odstupiti s vlasti. Krizu je prekinula kongoanska vojska, koja je 14. rujna 1960. prvi put izvršila vojni udar. U kaotičnim zbivanjima, Mobutuove jedinice hvataju Patricea Lumumbu i isporučuju ga usta-

Mobutu Sese Seko rođen je 1930. u gradiću Lisali. Njegova se obitelj obratila na kršćanstvo, a on sam u djelinjstvu pohađa katolički vjeronauk. Osnovno obrazovanje stječe u školi koju drže europski misionari, a kao devetnaestogodišnjak počinje karijeru u belgijskoj kolonijalnoj vojsci, gdje dobiva čin narednika. U mladosti piše za lokalne tiskovine te preko novinarskog posla upoznaje tadašnjeg kongoanskog lidera Patricea Lumumbu, a 1958. pridružuje se njegovu Kongoanskom nacionalnom pokretu i određeno vrijeme radi kao njegov osobni tajnik.

nicima u pokrajini Katangi, gdje je i ubijen. No, nakon samo nekoliko mjeseci, Mobutu je u veljači 1961. odstupio s vlasti dopuštajući restauraciju civilnog režima. Vlast je vraćena u ruke predsjednika Kasavubua koji Mobutua imenuje vrhovnim zapovjednikom oružanih snaga. Mobutu je reorganizirao kongoansku vojsku, ojačao svoj položaj u oružanim snagama te se usredotočio na slamanje separatističkih pokreta u zemlji.

Drugi vojni udar

U političkim kombinacijama svojstvenim postkolonijalnoj Africi, priliku da osnuje vladu dobiva bivši čelnik odcijepljene Katange, Moise Čcombe. No, njegov mandat na čelu vlade završio je u listopadu 1965., kad ga je predsjednik Kasavubu smjenio dajući mandat za sastav vlade Evaristu Kimbi. Daljnja kongoanska politička preslagivanja prekinuo je 25. studenog 1965. drugi vojni udar kongoanske vojske, koji je nakon suspenzije ustava i parlamenta donio trajni povratak generala Mobutua u politiku. Mobutuov drugi vojni udar te njegov trajni uspon na vlast rezultat su podrške zapadnih sila, koje su u njemu vidjele jedinu branu komunističkom utjecaju u Kongu i jamstvo relativne stabilnosti zemlje.

Mobutuov režim je do 1967. slomio utjecaj lumumbista te potpuno iskorijenio sovjetski utjecaj u zemlji. Za vrijeme tri desetljeća vladavine Kongom Mobutu se i sam suočio s više pokušaja vojnih udara, iz kojih je uspješno isplivao. Političku potporu u zemlji Mobutu gradi na svojoj stranci, Narodnom pokretu revolucije, koji je do 1990. jedina legalna politička stranka u zemlji, te je na predsjedničkim izborima održanim 1970. i 1977. – na kojima je on jedini kandidat – izabran za predsjednika. Mobutu istodobno gomila bogatstvo u svojim rukama, pa već sedamdesetih postaje jedan od najbogatijih ljudi na svijetu, s procijenjenom "težinom" od pet milijardi dolara. U listopadu 1971. donesena je odluka o promjeni naziva kongoanskih gradova, a sama država je iz Konga preimenovana u Zair.

Krajem Hladnog rata, Mobutuov režim je izgubio značenje koje je dotad imao za Zapad, te je presušila i finansijska potpora na koju se njegova korumpirana vlast uvelike oslanjala. Sredinom devedesetih, njegov se režim počinje urušavati. Istodobno mu je dijagnosticiran rak prostate te on najveći dio vremena provodi na liječenju na inozemnim klinikama, a zemlja tone u još dublju krizu. Naposljetku, u svibnju 1997., suočen s napredovanjem ustanika prema glavnom gradu, bolesni Mobutu dobrovoljno predaje vlast pobunjeničkom lideru Laurentu Kabili. S obitelji odlazi u inozemstvo, i nakon četiri mjeseca izbjeglišta, umire u Maroku. ■

Vojnici uhićuju prosvjednika

Mobutu (lijevo) i predsjednik Kasavubu (u sredini) u inspekciji vojske

Kongoanska vojska je prvi vojni udar izvršila 1960. godine

Uhićeni premijer Lumumba ubijen je pod misterioznim okolnostima

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Sa sjednice Predsjedništva SFRJ - 14. ožujka 1991. (III. dio)

Dva dana nakon prve sjednice, 14. ožujka 1991. održana je i druga sjednica Predsjedništva SFRJ i vojnog vrha. Zapravo, to je bio nastavak pokušaja srpskog vodstva da dobije većinu u Predsjedništvu i proglaši izvanredno stanje u državi, kako bi JNA dobila ovlasti da "rješava" krizu prema njihovo zamisli. Ovoj sjednici nazočio je i član Slovenije u Predsjedništvu Janez Drnovšek, koji je odmah naglasio da "ne bi mogao prihvati ponuđene predloge". Stjepan Mesić napomenuo je da su "svi u zemlji zabrinuti kad se spomene pripravno stanje, jer se uvijek smatra da su oružane snage na taj način ipak umiješane u politički rasplet križe". Bogić Bojićević je ponovio da "nije trenutak za jednu takvu odluku", da bi "drugom prilikom bio za vanredne mјere i sve ono što treba", te da se "ostavi minimum prostora za jedan drugi sastanak za razgovore o budućnosti zemlje i da se rješavaju socijalna pitanja".

Spomen rješavanja socijalnog pitanja potaknuo je Mesića na novo javljanje: *Kada ovaj tada bude morao Zenicu rješavati, "Crvenu zastavu" i ne znam sve koje radnike koji mu kucaju na vrata. Lako je sada da mu ne daš plaću, a daš mu zastavu. Još jedno vrijeme on može mahati i pjevati, ali neće dugo. Sutra će to svima udariti u glavu. Isto je tako i s hrvatskim zastavama. Kad ne bude imao onaj u Sisku plaću, kad ne bude imao onaj u "Dalmacija cementu", onaj treći ne znam gdje, ništa mu neće hrvatski grbovi vrijediti. Ali to ne možemo rješiti vojnom opcijom.*

Mesićeve riječi razljutile su Borisava Jovića: *Stipe, jesli li završio?*

Mesić: *Jesam.*

Jović: *Sada ja tebi da kažem.*

Mesić: *Slobodno reci.*

Jović: *Da ti dobro čuješ šta će ja tebi da kažem: Da ste vi izvršili suspenziju saveznih zakona na svojoj teritoriji, protiv*

Ustava Jugoslavije i protiv vaših prava, i da ste time ugrozili prava srpskog naroda koji je zaštićen saveznim zakonima na vašoj teritoriji. I drugo, da ste vi uvezli nezakonito oružje i podelili hrvatskom narodu da se bije sa srpskim narodom. A mi ne tražimo da srpski narod živi u Srbiji nego da živi u Jugoslaviji, ukoliko vi ostanete, s tim da ima prava koja Ustav Jugoslavije garantuje. A ako se to ne može, onda on ima pravo da traži svoja prava na drugi način. A to što ti meni drži teorije, i svima nama, odgovori ti na pitanje: da li ti smatraš da je za ovu zemlju normalno da vi suspendujete sve savezne zakone na vašoj teritoriji, nezavisno od toga što drugi narodi misle i nezavisno od toga što se drugi narodi s tim ne slažu? Srpski narod u Hrvatskoj se sa tim ne slaže, na slažu se druge republike da tako postupite, i danas smatrate da imate pravo da uvozite nezakonito oružje, protiv Ustava i Zakona Jugoslavije, i da to zadržite tako kako je i da vodite u građanski rat, a ne da mi drži teorije o ne znam čemu.

Mesić: *Boro, imam samo dvije riječi. Jedno, da su to besmislice, a drugo, sjetite se što je napravljeno na Kosovu, što je okončano na Kosovu i sjetite se da su i Albanci narod.*

Jović: *Ako ti smatraš da odluka Skupštine Kosova da se proglaši za republiku i da ta skupština postane Skupština republike, ako ti smatraš da je to u redu, onda se mi razlikujemo u tome, to ni po Ustavu Jugoslavije, ni po Ustavu Srbije nije moguće.*

Spomen Kosova potaknuo je na javljanje i člana Predsjedništva iz Kosova, Rizu Sapundžiju: *Ja garantujem, drugovi, ovde, prošli put sam rekao istinu. Ustavni poredak na Kosovu ne postoji. Čak mogu da kažem da su ponašanja ne samo neu stavna, nego i nemoralna. Ako neko misli da zbog škole i zbog toga što u školama ljudi ne prihvataju program, zbog toga treba da ostanu bez plate, ja bih rekao*

koji program. A zašto sam ja ovde, da li je ustavno što sam ja ovde? Ako nije tako, proverite. Plate su 5:1. Ako 5 dinara primi Srbin, Albanac 1, ako ga i primi. Oterani su tenkovima ljudi iz škola, deca su otišla plaćući. Proverite u Podujevu.

Blagoje Adžić, načelnik Generalštaba oružanih snaga SFRJ: *Ja moram da kažem da to nije istina.*

Sapundžiju: *Ja nisam mislio na Armiju. Ja samo garantujem da je bilo toga.*

Adžić: *To je neistina, najblaže rečeno.*

Veljko Kadijević, savezni sekretar za narodnu obranu SFRJ - "ministar obrane": *Nema niko tenkove osim vojske.*

Sapundžiju: *Možda sam ja pogrešio.*

Kadijević: *To je druga stvar, ali tenkove osim vojske nema niko.*

Sapundžiju: *Možda to nije neki tenk, možda je to nešto drugo, to je slabost u mom izražavanju.*

Potom je Jović konstatirao da "Predsjedništvo ni ovoga puta nije postiglo saglasnost". Na prijedlog Vasila Tupurkovskoga da svatko ode "u svoje sredine i izvrši konzultacije pa da se nastave razgovori", Jović je uzvratio da "nije spreman nastaviti raspravu o pitanjima koja su vrlo jasna i koja nisu za odlaganje", te da "stvari idu sve gore i gore, i da nema potrebe da više snosi odgovornost". Nedoumice oko nastavka sjednice razriješio je Kadijević, upozorivši da "sjednica nije završena, da nema saopćenja, i da se nastavi sutra ujutro u 10 sati, nakon što svi prespavaju, a on sazove 'Štab Vrhovne komande' radi procjene situacije".

Na kraju je zaprijetio: *Ako ma kakvo saopštenje ide odavde, mi ćemo (JNA, op.a) apsolutno doneti odluku koja će biti takođe javno saopštena.* ■

Naslovnicu Narodne armije pogledajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

* U sljedećem broju navest će se rasprava i zaključak s nastavka (treće) sjednice Predsjedništva, održane 15. ožujka 1991.

Oporuka

Ljubavi moja . . .
 u nazočnosti dvaju najodanijih svjedoka
 srca svoga i uma
 danas, 27. srpnja G.G. 1991.
 pri posve zdravu razumu
 uza svesrdnu pomoć Božju
 pišem Ti ove oproštajne retke kao oporuku
 vjerujući da će ih jednom
 nakon mnogo godina
 čitati u osami . . .
 Jer Ti ćeš, u to sam uvjeren, ostati živa
 Ja vjerojatno neću imati takvu sreću
 pa Ti zato, odlazeći u rat . . .

ostavljam sve nenađene odje
 i nekazane al' napačene riječi
 koje do Tebe nikada ne nađoše puta
 Ostavljam Ti i svoje oči
 tužnije od svih tuga,
 osamljenije od svih morâ . . .

Ostavljam Ti i ime nesretno
 opljačkano od mnogih, bez srca . . .

Ostavljam Ti ono što jedino
 u ovom životu imadoh

Ostavljam Ti zlu kob moju
 i čitav besmislen i opustošen život
 i prah moj i pepeo razasut po knjigama,
 novinama i časopisima. . .

Ostavljam Ti svu ljubav moju
 samo Tebe vrijednu
 i nemir ovaj i očaj u nedosanjanim snovima
 i u svim neuslišenim mi molitvama

O S T A V L J A M
 I jedino što mi u prošlom životu
 (koji živjeh jedino za Te)
 bijaše žao jest to:
 što te nikada još nisam *udio* niti *sreo*!

Petar VULIĆ

Sumnjivi Toma

Kad je netko previše kritičan, sumnjičav, i danas mu kažemo da je "sumnjivi Toma". Taj nadimak je dobio jedan od dvanaestorice Isusovih apostola, koji se u evandelju spominje kao Toma Blizanac. Kad su mu drugovi kazali da su vidjeli uskrslog Gospodina, on je odgovorio: "Dok ne vidim na rukama njegovim znak od čavala i ne stavim prst svoj u mjesto od čavala i ne stavim ruke svoje u njegov bok, neću vjerovati."

Tko može zamjeriti Tomi apostolu što ovako reagira? On je svojim očima gledao smrt Isusovu. Njegovo je zaključivanje sasvim racionalno: Isus je umro naočigled sviju a ako je pak uskrsnuo, svi ga također moraju vidjeti. Cijeli je Jeruzalem video njegov sramotni svršetak. Ako ga je Bog uskrisio, mora ga pred čitavim svijetom rehabilitirati. Ako je Isus živ, trebao bi ponoviti Cvjetnicu: još jednom slavno uči u Jeruzalem i poraziti svoje neprijatelje.

Tako je apostol Toma mislio sve dok se nije susreo s Isusom. A onda se u susretu s uskrsnim Isusom sav izmjenio. Toma je odjednom doživio nešto što nadilazi cjelokupno njegovo ljudsko iskustvo. On dugo poznaće Isusa. Video je mnoga čudesna, slušao njegove očaravajuće riječi. Ali ovo! Ovaj susret, ovaj doživljaj! Ovaj je Isus iz drugoga svijeta. To je iskustvo novoga života. U tom susretu s Isusom on, vjerni Izraelac, kao da licem u lice susreće samoga Boga. Tek sada dopiru do njegove svijesti Isusove riječi s posljednje večere: "Tko vidi mene, vidi i Oca". I kad mu Isus kaže: "Opipaj mi rane, uvjeri se dodirom", Toma to ne radi. Nema smisla - Boga se ne može spoznati ni opipom ni vidom. Toma ispoštova vjeru u Boga koji mu se objavljuje u Isusu: "Gospodin moj i Bog moj!"

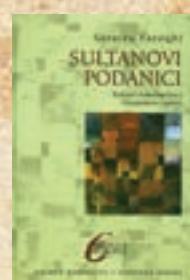
Apostol spoznaje da nema povratka na staro. Uskrsnućem Isusovim otvoren je novi svijet za novoga čovjeka. Tko uskrslog Isusa susretne, taj je novo stvorene. Obdaren je moćima kojima nadilazi svijet osjetila. I zato više nema šetnje Jeruzalemom, nema više Cvjetnice. Isus je ušao u Novi Jeruzalem, u svetište nad svetištem. U Vjerovanju kažemo: sjedi zesda Ocu. Sve je to simbolični govor, govor vjere onih koji su susreli uskrsloga Isusa. Taj govor ipak otkriva istinsko ljudsko iskustvo. Iako u slikama taj govor kazuje ono što se u vjerničkom životu stvarno zbiva.

To iskustvo novoga života Isus je obećao cijeloj Crkvi, svim vjernicima do kraja povijesti. "Budući da si me vidi, povjerovao si", kaže Tomi, te poručuje: "Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju." To se obećanje ne ispunja bilo kako. Crkva, zajednica vjere, mjesto je susreta s Uskrsnim: "Gdje su dvojica ili trojica u moje ime sabrani, tu sam i ja sam medu njima" (Mt 18,20). Mogli bismo reći da uskrsli Isus u zajednici nije posve nevidljiv. Njega možemo prepoznati u braći i sestrama, možemo ga čuti u naviještanju riječi. Po svetim sakramentima Isus prati i posvećuje sav naš vjernički život. Isus je onaj koji sabire Crkvu i osobno se očituje svakom vjerniku. Vjernik koji u zajednici susreće Uskrsloga navješta i svjedoči apostolsku vjeru: Gospodin moj i Bog moj!

Ivan NIMAC

BIBLIOTEKA

Suraiya Faroqhi
**SULTANOV PODANICI - kultura i svakodnevica
u Osmanskom Carstvu**

Golden Marketing – Tehnička knjiga,
Zagreb, 2009.

Knjiga obuhvaća vrijeme od nastanka Osmanskoga Carstva do prvih desetljeća XX. stoljeća, s težištem na XVI., XVII. i XVIII. stoljeću. Autorica se najviše bavi kulturom i svakodnevicom muslimanskog gradskog stanovništva onih područja na kojima se govorio osmanski turski jezik, a povremeno razmatra i kulturu nemuslimanskih podanika. Razmjerno mnogo prostora pripalo je Istanbulu, ne samo zbog njegove važnosti kao upravnog, znanstvenog i kulturnog središta, nego i zbog postojanja velikog broja izvora i studija o životu u prijestolnici.

Iako se u ovoj studiji uviđa nastojanje da se obuhvate niži društveni slojevi, marginalne skupine i stanovnici ruralnih krajeva - seljaci, nomadi, gusari, plaćenici, sluge ili robovi - izvori omogućuju tek fragmentarne uvide u njihovu svakodnevnicu i kulturu. Osmanskim ženama posvećeno je posebno, osobito nadahnuto napisano poglavje, a njihova se kultura i svakodnevica razmatraju i u mnogim odlomcima ostalih dijelova knjige. Time je autorica dala iznimno velik doprinos istraživanjima rodne povijesti.

Derviši su još jedna važna skupina stanovništva čiju kulturu autorica dobro poznaće i kojoj je posvetila velik prostor. S jedne strane bliski puku, s druge nerijetko i državnim dužnosnicima, derviši su prenosili kulturne sadržaje, širili neformalnu naobrazbu i bili svojevrsna poveznica visoke i pučke, pisane i usmene kulture. Osim arhitekture i dekorativnih umjetnosti, u knjizi se razmatraju i dramske izvedbe koje su pratile osmanske svečanosti, kao i svakodnevno pisanje, poput vođenja dnevnika i sastavljanja pisama, te naposljetku, ali ne i najmanje važno, kulinarsko umijeće. Kuhanje je bilo i ostalo svakodnevna djelatnost, no ono je i način izražavanja umjetničkog nadahnuća, makar i skromnih domaćaja. Osim toga, u knjizi se ispituju i mreže kojima se prenosilo znanje važno za umjetničko stvaralaštvo.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

15. tjedan češkog filma

- od 24. do 30. travnja
- u Movieplexu, Centar Kaptol, Zagreb

U organizaciji Veleposlanstva Republike Češke i zagrebačkog Movieplexa, u Centru Kaptol održat će se 15. tjedan češkog filma. U tjedan dana moći ćemo uživati u šest novijih čeških filmova, ali ovaj put ćemo imati priliku vidjeti poznate češke oskarovce na jednom mjestu. Prikazat će se devet filmova koji su bili nominirani i/ili osvojili tu uglednu nagradu. Svaki će dan biti organizirane po dvije projekcije, a moje su preporuke sljedeće:

Strogo kontrolirani vlakovi (1966.), r. Jiri Menzel - tragikomična priča o ljubavi, ratu i slučajnom herojstvu. Ovo je svakako filmska izobrazba koju mora proći svaki istinski filmofil.

Ljubavi jedne plavuše (1965.), r. Miloš Forman - ako vas zanima "svjež pogled" na emocionalno sazrijevanje mladih u nekom prošlom društvenom poretku i vremenu.

Kolja (1996.), r. Jan Sverák – remek-djelo iz radionice oca i sina Sveráka o ljubavi između oca i sina.

Hrvatskoj će publici, dakle, biti ponuđena doista najbolja ostvarenja češke filmske produkcije. Da češka kinematografija visoko kotira kod hrvatskih ljubitelja filma, moglo se vidjeti i na prošlogodišnjem Tjednu češkog filma, kada su sve dvorane bile popunjene i tražila se karta više. Vjerujemo da ni ovogodišnji filmovi neće iznevjeriti.

Leon RIZMAUL

VREMELPOV

25.travnja 1859. Počela gradnja Sueskog kanala

Ideja o povezivanju Sredozemlja i Indijskog oceana preko Crvenog mora postojala je još u starom vijeku.

Takov jedan kanal bio bi za trgovinu između Europe i Azije velik poticaj. Taj vrlo složeni projekt pokrenuo je osmanski guverner Egipta 1854. godine, počevši u dogovoru s francuskim konzulom prikupljati sredstva za prekopavanje Sueske prevlake, dugačke nešto manje od 200 km. Izgradnja je počela 25. travnja 1859. godine, a završena je svečanim otvorenjem 17. studenoga 1869. Kada je otvoren, kanal je bio vrlo uzak i dubok samo 7,5 metara, tako da je prve godine nakon izgradnje kroz njega prošlo samo 500 brodova. Velika Britanija je potom okupirala Egitat i više od 50 godina posjedovala sva prava nad prometom kroz kanal, neprestano ga proširujući. Neriješeno vlasništvo, a i stvaranje nove izraelske države nakon II. svjetskog rata, činilo je Sueski kanal jednim od najvećih svjetskih političkih problema. Egitat je neprestano tražio od Velike Britanije da napusti zonu kanala, a kada je u srpnju 1956. predsjednik Naser nacionalizirao kanal napale su ga udružene izraelsko-francusko-britanske snage. Napadači su ubrzo okupirali zonu kanala. Ujedinjeni narodi izvršili su veliki pritisak na te zemlje, nakon čega su se one povukle, a Egitat ponovno preuzeo kontrolu nad svojim teritorijem. Deset godina poslije izbio je Šestodnevni rat Egipta s Izraelom, u kojemu je kanal punih osam godina bio prva crta bojišta. Godine 1975. egipatski predsjednik Anwar Al Sadat ponovno je otvorio Sueski kanal u znak dobre volje nakon mirovnih pregovora s Izraelom. Danas u prosjeku prođe kanalom 50 brodova na dan, noseći više od 300 milijuna tona tereta.

25. travnja 1915. – počela bitka na Galipolju

26. travnja 121. – rođen rimski car Marko Aurelije

27. travnja 1865. – velika nesreća na Mississippiju: potonuo parobrod Sultana, poginulo 1300 ljudi

27. travnja 1822. – rođen američki general i predsjednik Ulysses S. Grant

28. travnja 1908. – rođen Oscar Schindler, austrijski dobrotvor

29. travnja 2007. – umro Ivica Račan, hrvatski premijer

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Filatelistička izložba u Galeriji MORH-a

Pod pokroviteljstvom ministra obrane Branka Vukelića u Galeriji "Zvonimir", Bauerova 33 u Zagrebu, otvorena je filatelistička izložba "60 godina NATO-a", koju Atlantsko vijeće RH organizira u prigodi ulaska Hrvatske u NATO.

To je treća iz serije izložbi posvećenih NATO-u i primanju RH u punopravno članstvo, a može se razgledati do 30. travnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Pripremio Davor PURIĆ

Top zvan Jura

Netrzajni top 82 mm "JURA" nastao je na osnovi netrzajnih topova M-60 i M-60A, proizvedenih u bivšoj Jugoslaviji. Oruđe je opremljeno optičkom ciljničkom spravom M60, a moguća je primjena i pasivnog noćnog ciljnika PN 5x80. Upotrebljava četiri vrste streljiva: kumulativni, kumulativno-reaktivni, trenutno-fugasni te vježbovni metak. U Hrvatskoj je proizvodnja pokrenuta u tvornici Končar-SUS (Specijalni uređaji i sustavi) u Sesvetskom Kraljevcu. Bez obzira na svoju zastarjelost već u bivšoj državi, u nedostatku naoružanja

Tehnički podaci

Kalibar: 82 mm
Dužina: 2200 mm
Težina: 123 kg
Domet: protiv oklopnih ciljeva 1000 m
protiv utvrđenih ciljeva 1500 m
Brzina projektila: 390 m/sek

Zbirka:

Topničko naoružanje
Naziv: Netrzajni top
82 mm "JURA"
Mjesto izrade: Zagreb
Vrijeme izrade: 1991.

odigrao je značajnu ulogu u početku još slabo naoružanih hrvatskih postrojbi.

S obzirom na njegovu zastarjelost, a posebno na mlaz plinova koji izlazi sa stražnje strane, vrlo je nepraktičan i danas neprimjenjiv u modernom ratovanju. Zamjenjuju ga vođeni raketni sustavi.

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)
Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@mohr.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@mohr.hr), Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr),
Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisk: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009.
Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

web info

Ponekad je teško pojmiti koliko su oružane snage SAD-a golema organizacija i koliko se baš svaki njihov segment trudi biti odgovarajuće predstavljen. Evo, svoju web-stranicu imaju i **vojni kuhari**. Mnogi od njih u SAD-u su iznimno cijenjeni, i svoje napredovanje na ljestvici grade ne samo vojničkim držanjem i ponašanjem nego prije svega snalažljivošću i umjetničkom spretnošću u kuhinji.

Okupljaju se na www.militarychefs.com, te ondje predstavljaju svoje vještine i svojevrsni vojnokuharski ceh. Stranice su, najblaže rečeno, vrlo iscrpne. Ima tu svega, vijesti, videoemisija, natjecanja, recepata... Vjerujemo da će stranica i njezini sadržaji iznenaditi sve koji misle da se hrana za vojnike treba svoditi na grah ili popularne dječje radosti. Ukratko, iako stranica opravdava uvrštanje u rubriku u vojnom časopisu, vjerujte da će biti zanimljiva i svima onima koje zanimaju kulinarske vještine, jer recepti nisu namijenjeni samo za kuhanja u vojarnama...

D. VLHOVIĆ

★ THE EXPERT'S CHOICE ★

Danner®

PURSUIT GTX

BUILT FOR TEMPERATE
CONDITIONS.

STRIKER™ II ASSAULT

BUILT FOR COOL
CONDITIONS.

BUILT FOR
HOT CONDITIONS.

PURSUIT DXTVENT

NOVI MODELI
VODEĆEG SVJETSKOG PROIZVODAČA
TAKTIČKE OBUĆE

DXTVENT

KROKO
INTERNATIONAL
WWW.KROKO.HR